

Sügis

Õues puhub sügistuul.
Mida teeks ta ikka muud?
Külmapoistel särab silm,
nende arust soe on ilm.

Istud toas ja mõtiskled.
Lähed välja – lõdised.
Siis, kui lumi tuleks maha
poleks see ju üldse paha.

Muidu juttu ajad head,
nüüd vaid vangutad sa pead:
miinuskraadid väljas on,
siiski liigub teedel konn.
Johanna Sarik 6. kl

Tore sügis

Meie maal on sügis käes,
õpin koolis kõigest väest.
Ikka on mul rõõmus meel,
kestab see ka koduteel.

Praegu on veel lehed puul,
kuigi väljas puhub tuul.
Sügis – tore aastaaeg,
meeldib mulle kogu aeg.
Kertu-Liis Ihats 5. kl

Kõik on uus sel sügiskuul.
Kõhe sügistuul
pühib naeratuse suult.
Kõhe sügistuul.
Kärg Valner 6. kl

5. oktoobril tähistati meie koolis traditsiooniliselt õpetajate päeva. 9. klassi õpilased ke-

hastusid õpetajateks ja andsid tunde. Õpilased aktsepteerisid uusi „õpetajaid“ kenasti, koolimaja oli uskumatult vaikne.

Õpetajate riietumsstiiliksi oli sel aastal maani kleit ja kübar. Enamus õpetajaid oli selle nimel ka vaeva näinud.

Aktus oli kenasti ette valmistatud. „Direktor“ Karl-Gustav pidas sütitava kõne ning iga õpetaja sai ideekaardi, millel oleva sõnaga pidi mingi mõtte vormistama. Õpetajatele kingiti õpilaste poolt sõnapilvena tehtud õnnitluskaart ja õunamoos. Mudi-laskoor andis oma lustlike lauludega ak-tusele veelgi jumet.

Õpetajate päevast

Carlos Anti Koemets: Mul läks õpetajate päev hästi. Ma astusin peale kella klassi sisse ja sattusin paanikasse, kuna ei osanud kuidagi alustada. Rahunesin maha ja mõtlesin kor-raks, siis tervitasin ja andsin töö kätte. Aitasin väikseid lu-gemisel ja harjutuste tegemisel. Teise tunni ajal ma imes-tasin, et lastele meeldivad ma-temaatikamängud. Neljas tund oli kõige lõbusam. Läksime saali ja mängisime erinevaid

mänge. Isegi kui ma seletasin reeglid ära, ei osatud mängi-da. See aga meid ei takista-nud. Terve päev oli lõbus ja tahaks uuesti õpetaja olla.

Lauri Koiksaar: Andsin 5.-6. klassi õpilastele matemaatikat. Päris hea tunne oli olla õpetaja. Kui tunnid said läbi, käisin teiste tundides ja vaatasin, kuidas neil läheb. Ak-tus oli minu arvates päris hea, kuigi esinemise järje-kord läks sassi. Õpetajate päev võiks olla paar korda aastas, mitte ühe korra.

Peale aktust sõitsid õpetajad Sanna tutvuma Leiutajate Külakooliga, kus läbivaks tee-maks oli tegutsemine läbi oma südamehääle. Pealelõunal mõtiskleti kuuldu üle ja maiustati Ööbikuoru Villas. Öhtuks olid kooli töötajad oodatud Rõuge ja Haanja val-dade ühisele traditsioonilisele kontsert-vastuvõtule, kus muusikalise tervituse andis Lauri Saatpalu kontsertkavaga „Sa oled hea“.

Päev oli tore ja meeldejääv. Õpetajad tänavad kõiki, kes vaeva nägid päeva ettevalmistamise ja läbiviimisega.

Kõikide õpetajate nimel Evi Lestberg

Direktor kiidab:

* Avaldan kiitust väga heade tulemuste eest Euroopa keeltepäeva veebiviktoriinis Keity Kuusile, heade tulemuste eest Ragne Raili Lillipuule, Leo Artur Skotile, Karl-Gustav Sokale, Jan Ihatsile ja Ivo Lukule. Tänu õpetaja Kersti Leidile.

* Avaldan kiitust väga heade tulemuste eest KT ja NK maakondlikul orienteerumisevõistlusel Sulbi-Hutital 26.09.2015. aastal järgmistele õpilastele: Mairo Hannustile, Miina Aleksandra Pihole, Merli Mari Utsalile, Kristjan Sokale, Karl-Gustav Sokale. Tänu õpetaja Kadri Partsile.

* Avaldan kiitust väga hea tulemuse eest Võru maakonna koolinoorte sügisel murdmaajooksul Kubijal 30.09.2015. a Miina Aleksandra Pihole; heade tulemuste eest Mairo Hannustile, Jan-Kustav Heierile, Karl-Gustav Sokale, Kristjan Lüüsile, Karl Markus Hannustile, Janeli Kõvale, Katre Tootsile, Karolin Jõgevale, Merli Mari Utsalile, Eva-Lotta Kuusile, Kertu-Liis Ihatsile. Tänu õpetaja Kadri Partsile.

* Avaldan kiitust tubli esinemise eest vabariiklikul NK ja KT matkamängul 02.-03.10.2015. a Põltsamaal järgmistele õpilastele: Katriine Möttusele, Kleer Vodile. Tänu õpetaja Kadri Partsile.

* Avaldan kiitust Võru Keskraa-

matukogu lasteosakonna võistulugemisel Laste-Raamatu-Suvi 2015 edukalt osalenud õpilastele Heleen Hansbergile, Mattias Antsovile, Elo Sarikule. Tänu õpetajatele Anne Heierile, Kerli Perendile.

* Avaldan kiitust väga heade tulemuse eest Võru maakonna koolinoorte valikorienteerumises 07.10.15. a Väimelas Miina Aleksandra Pihole, Mairo Hannustile, Kristjan Sokale, Merli Mari Utsalile, Sanel Šteinile ja Katre Tootsile. Tänu õpetaja Kadri Partsile.

*Avaldan kiitust väga heade tulemuste eest KT ja NK maakondlikul laskevõistlusel 10.10.15 a Järveres Merli Mari Utsalile, Kristjan Sokale; heade tulemuste eest Miia Heleene Utsalile, Villu Kõvale ja Karl-Gustav Sokale. Üldkokkuvõttes saavutas Haanja rühm I koha. Tänu õpetaja Kadri Partsile.

*Avaldan kiitust väga hea tulemuse eest Võrumaa MV orienteerumises 10.10.15 a Hinol Miina Aleksandra Pihole. Tänu õpetaja Kadri Partsile.

Urmas Veeroja,
Haanja Kooli direktor

Vaheajal toimuvad treeningud

20.-23. oktoober kell 11-13.

**Info treener Kadriilt
(tel 526 7027)**

Raspberry Pi ja NutiRobot

Osalesin 3. oktoobril Tartu Ülikooli Arvutiteaduse Instituudis NutiRoboti ehitamise töötoas. Robotit ehitasime Raspberry Pi 2 baasil. Pärast sissejuhatust jagati meid kahte gruppi — üks läks Raspberry Pi ja teine Pythoni koolitusele. Algul tutvusime Raspberry Pi ehitusega ja seejärel paigaldasime seadmele operatsioonisüsteemi “NOOBS” OS. Järgnevalt seadistasime enda Raspberry PI ning muutsime kasutajanime, parooli, seadistasime Wi-Fi võrgu. Kui sai tehtud, hakkasime programmeerima. Märkasid, et neil, kes varem olid Raspberry Pi ja Pythoniga tegelenud, oli programmeerida kergem. Lõunasöögiks nauhisime ühiselt pitsat. Pärast lõunasööki töö jätkus ning päeva lõpuks valmis kõigil robot, mida sai telefoni abil juhtida. Päev oli huvitav ja õpetlik.

Käisin sellel üritusel, kuna teen on loovtööd Raspberry Pi-st.

Teet Soe 8. kl

Sügisrõõmud

Katriine Möttus

Palju lehti, riisume lehed kokku. Nüüd on hunnikud. Võtame lehehunnikud kätte ja lehesõda alaku. Kahju on puudest, kasukat on vaja.

Kleer Vodi

Me sõitsime koju, siis nägime lehmi. Nad söid ja olid udu sees. See oli ilus.

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus jagas koolidele tasuta kasutatud lauaarvuteid. Otsus, kuhu kooli arvutid lähevad, tuli loosi teel. Siinkohal teatame rõõmuga, et sel korral oli loosiõnne ka Haanja Koolil. Täname toetajaid ning lapsevanem Kadri Valnerit arvutikomplektide (8) kooli toimetamise eest!

Sügis lasteaias

Nagu koolis, algas 1. septembril ka lasteaia uus õppeaasta. Täname kõiki, kes meid heade soovidega mees pidasid.

Sellest õppeaastast liitus meie väikese kollektiiviga õpetaja abi Anneli. Soovime talle tema töös palju jaksu ja rõõmu.

Oma nädalakavad oleme sidunud aastaegade, seetõttu oleme uurinud, kuidas loodus on muutunud aias, metsas ja põllul. Pidasime sügise sünnipäeva, käisime seenemetsas ning vaatlesime aia- ja põllusaadusi.

Spordinädalal organiseeris Ahti Utsal meile orienteerumisraja. Uurisime kaarti ja tutvusime kompassiga. Võimlesime koos I ja IV klassi lastega ning osalesime maastikumängus.

Maakondliku ohutusprojekti raames käis meil külaline kaitseliidust, kes õpetas kuidas käituda,

Klassivanem

Pärast 1. septembri aktust oli meil kogunemine loodusklassis, kus rääkisime eelolevast õppeaastast, kuidas see hakkab välja nägema ja valisime klassivanema ning klassiesindaja. Mina sain mõlemad rollid ja ma ise tahtsin ka. Nüüd räägin natuke klassivanema rollist. Õpetaja rääkis kõikidest kohustustest, mis sellega kaasnevad ja nii see oligi. Ma pidin riidehoidu korras hoidma, õpetajat ukse peal ootama kuni ta tundi jõuab, rääkima õpetajale klassi muredest ja enne kehalise kasvatus tunni algust välja selgitama, kus tund parasjagu toimub. Pidin olema teistele eeskujuks. Loodan, et klassikaaslased olid minuga rahul. Mul oli palju kohustusi, kuid sain kõigega hakkama. Klassivanema roll oli väga tore. Iga kuu on klassivanemaks eri õpilane, mina tegin alguse.

Mulle meeldis!

Aveli Valb 5. klass

Klassiõhtu

11. septembril toimus Ruusmäe majas tore sündmus — klassiõhtu. Eriti tore oli Adeelel, Kettil, Elol ja Richardil. Neil oli suvel sünnipäev. Otsustasime sünnipäevi pidada klassiõhtu vormis. Nii oligi pidu suviste sünnipäevalaste eestvõttel, kes katsid ka rikkaliku laua. Sealt võis leida muffineid, ploome, banaane, viinamarju, pitsat ja küpsiseid.

Mängisime palju mängu. Ka need olid sünnipäevalaste valitud. Oli nii kiirus- kui osavusmänge. Mõnedes mängudes tehti ka sohki. Siis tülitsesime natuke, aga peagi mängisime jälle edasi.

Koos oli tore. Aeg möödus imekiiresti. Jääme ootama uusi klassiõhtuid.

Ruusmäe maja õpilased

Algklassid Suhkal

15. septembril käisid 1.-4. klassi õpilased Suhka VPK-s, kus neile tutvustati tuletõrjeautosid ning räägiti ohutusest. Enim elevust tekitas võimalus ka ise päästeautoga sõita; samuti said õpilased proovida endale selga tuletõrjuja riideid ning uudistada päästeautosid igast küljest. Hiljem näidati meile veel Jänku Jussi ohutusetalisi multifilme ning õpilased said jagada oma kogemusi seoses antud teemaga. Kõigile anti kaasa päästenumbrit 112 meeldetuletav kleeps ning vahva õhupall. Täname Suhka VPK peremeest lahke võõrustamise eest.

Toimetajad: Triinu Grossmann, Kersti Leit

Esimene koolituspäev Noorte Argumenteerimiskoolis

Eesti Väitlusseltsi Noorte Argumenteerimiskoolis algas argumenteerimise algkursus 8.-12. kl õpilastele. Kui teade selle kohta meie kooli tuli ja õpetaja küsis, kas me oleksime sellest huvitatud, olime mina, Miina Aleksandra ja Janeli kohe nõus. Esimene koolipäev, millest võtsid osa Lõuna-Eesti maakondade õpilased, oli 4. oktoobril Tartus Miina Härma Gümnaasiumis. Koolituse korraldajal oli hea

meel, et me nii kaugelt kohale tulime.

Kell 11.00 kogunesime aulasse, kus meile räägiti, et hea argumenteerimisoskus arendab loogilist mõtlemist ja vaidlemis(väitlemis)oskust, annab enesekindlust ja esinemisjulgest, laiendab silmaringi. Meile tutvustati ka väitlemise reegleid. Seejärel jagati meid gruppidesse. Igal grupil oli oma juhendaja. Meile anti teema, mida pidime arutama. Aega oli 1

tund. Siis asusime väitlema. Teema oli esimese korra jaoks raske, kuid saime kiita esinemisjulgest eest.

Pärast lõunat väitlesime edasi, nüüd oli juba kergem. Päeva lõpus saime ka tunnistused.

Koolitusi ja väitlemisvõistlusi korraldatakse aasta jooksul veel mitmeid. Tahame neist ka edaspidi osa võtta ja omandatud teadmisi hiljem kaasõpilastega jagada.

Jörgen Joonas Simson 8. kl

Kinoõhtu

Kinoõhtu toimus õpetaja Kadri pool. Sinna jõudnud, nägime, et meid ootas ees kolm toredat kiisut, kes võitsid kõigi südame. Õhtut alustasime toitide valmistamisega. Pidasime ka Villu sünnipäeva. Kui toidud olid valmis, siis hakkasime filme otsima. Lõpuks, kui toreda filmi leidsime, ootasime kuni

kõik kohal olid ja hakkasime vaatama. Sõime ja vaatasime filme. Õhtupoole vaatasime ka õudukat. Kellel pea padja sees, kes piilus näppude vahelt, aga oli tore. Peale õudukat vaatasid tüdrukud filmi „Helesinine laguun“. See oli väga ilus film, soovitame teistelgi vaadata. Hommikul tegime suure plaaditäie pitsat, see sai nii nämma. Vaatasime ka õuduka teist osa. Siis oli valge ja polnud

ki enam nii jube. Peale seda sõitsime bussiga koju. Kinoõhtu oli väga lahe, me ootame juba uut. Siis toimub söögitegemise päev koos filmi vaatamisega.

5. klassi õpilased

Science Show International Cup 2015

Septembri lõpus avanes mulle imeline võimalus piiluda 20.-25. septembril toimunud Teadlaste Öö Festivali, õigemini selle raames toimunud rahvusvahelise teadusteatri konkursi kardinat taha. Juba kümnendat korda leidis Tartus aset Teaduskeskuse AHHA poolt korraldatav Teadlaste Öö Festival. Teadlaste Öö Festival ehk lühidalt öeldes TÖF on Eesti suurim teadusfestival ning sel aastal toimus festivali raames üle 400 ürituse rohkem kui 40 erinevas Eesti paigas. Üks nendest üritustest oli esimest korda toimunud Science Show International Cup 2015 (SSIC'15), eesti keeles öelduna rahvusvaheline teadusteatri konkurs 2015. Kevadel kandideerisin ma TÖF-ile vabatahtlikuks ja tänu tutvustele sain selleks ka heakskiidu, kuigi vanusepiiranguks on seal 16 aastat. Kõigepealt tehti kõikidele vabatahtlikele paar koosolekut, kus tutvustati festivalil toimuvaid üritusi, ning selgitati natuke ka tulevase tööülesandeid. Seltskond minu ümber oli alati väga abivalmis ja sõbralik ning kui lõpuks festivali aeg kätte jõudis, oli minu ülesandeks aidata SSIC'15 korraldajaid. SSIC'15 konkursil osales kuus võistkonda erinevatest maailma nurkadest ning iga võistkond pidi esitama kaks erinevat teadusteatri. Võistlused

toimusid kolmel erineval päeval kolmes erinevas linnas: Tallinnas, Pärnus ja viimasel festivali päeval Tartus. Minu ülesandeks sellel võistlusel oli hommikul, kui me korraldustiimiga võistluspaika jõudsime, asjade lahti pakkimine, lava ettevalmistamine, saali dekoratsioonide paika seadmine, lavataguse võistlejate jaoks hubaseks ja mugavaks muutmine, ning lõpuks õhtul, kui võistlus peale hakkas, juhatasin külastajaid kohtadele ja aitasin korraldajaid kõiges, mida nad minult palusid. Kui võistlus lõpuks läbi sai, pidime asjad muidugi ka uuesti kokku pakkima ja nii kõik need kolm päeva. See võib kõlada väga kurnavalt ja tüütult, kuid tegelikult oli väga tore ning hea seltskond ja põnev võistlus tõestas, et see töö tasus end ära. Soovitan ka kõikidel üle 16-aastastel noortel TÖF-ile vabatahtlikuks kandideerida, sest seal saab tohutult uusi kogemusi ja tutvavaid ning SSIC'15, millel mina osalesin, on vaid üks näide nendest suurepärasest üritustest, mis sellel festivalil toimuvad.

Miina Aleksandra Pihon 8. kl

Muljeid I-IV kl õppereisist

Piusa jõe ürgorg ja Kõlgusniidu müür

Väga ammu, mitusada miljonit aastat tagasi, kattis Eesti ala meri. Jõesid töid merre liiva, see settis kihtidena mere põhja. Me näeme seda merepõhja nüüd Lõuna-Eesti jõgede orgudes triibuliste liivakivist paljanditena. Kõlgusniidu müür on 20,5 m kõrgune etteulatav kalju ning on Piusa ürgorus üks kaunimaid. Jõekäärus asuval niidul on võimalik telkida ja lõket teha.

Kai Liis: Müüri juurde sõites oli männimetsa all valge samblik, põdrasamblik.

Keili Liis: Kõrgel müüri kasvavad männid tundusid väga pikad. Müüri värvid: oranž, kollane, pruun... Väga vaikne oli, valge härm maas.

Rasmus: Linnud teevad müüri sisse auke, nad pesitsevad seal, kaldapääsukesed, jääлинд. Jõevees olid väikesed keerised.

Piusa liivakarjäär

Keili Liis: Palju mände, männiokkaid, väga palju valget liiva.

Rasmus: Jooksime mööda pehmet liiva mäest alla ja üles. Me nägime sellist liiva, mis on väga kõva ja pehmet liiva.

Piusa Savikojas

Kleer, Keili Liis: Meile anti savipall, siis tegime palli sisse kätega augu. Voo-

lisime kausi. Õpetajad said proovida kausi tegemist masinal. Õpetati kruusi tegemist, aga meil tulid kausid.

Piusa koopad

Rasmus: Enne koobastesse minekut vaatasime filmi nahkhiirtest, vesilikest ja konnadest. Koopa seintel olid pildid kaevurite tööst

Katriine, Kleer: Vanasti alustasid koopa kaevamist naised, jätkasid kaevurid. Koopad kaevati selleks, et liiva saada. Kaevuritel oli raske töö, liiva kaevandades võisid tekkida varingud.

Keili Liis: Kaevuritel olid teravate sakkidega labidad ning suured kärud. Saime ühte kärku sisse ronida. Veel vaatasime vana kaevurilampi ja kiivrit. Nägime koopaseinal magavat tillukest nahkhiirt, liiv lõhnas.

Meremäe vaatetorn

Liisa, Kleer:

Väga palju treppe. Ma oleksin nagu lind, tundsin õhus olemist.

Vastseliina linnus

Keili Liis: Ronisime kivitorni tippu. Vanasti olevat torni müüritud üks tüdruk.

Kes mesilasi kartsid, torni ei tulnud. Meie mesilasi ei näinud. Väljas oli külm.

Rasmus: Läksime trepist alla ja käisime pargis, kus olid suured tammed,

vahtrad. Lehtedes sai joosta, mängida. Mina ronisin üles tagasi mööda mäekülge.

Keili Liis: Tõime reisilt kaasa ühe lille: nõmm-liivatee. See lõhnab hästi, tal on roosakaslillad õied. Oleme joonud klassiõhtutel sellest taimest teed. Istutasime looduse tunnis selle lille koolimaja juurde.

Muljeid kogus õpetaja Malle.

Õpilaste muljed on esitatud muutmata kujul.

1. klass sai liiklusaabitsad

22. septembril külastas Haanja Kooli noorsoopolitseinik, et anda 1. klassi õpilastele üle liiklusaabitsad. Lapsed said teada, kuidas liikluses käituda ning missugune on ohutu liiklemine. Kõige rohkem jäi lastele meelde näide sellest, kuidas suurlinnades on jalakäijate jaoks olemas maaalused tunnelid. Loomulikult meeldisid lastele ka saadud kingitused – nii liiklusaabits ise kui ka pliiats ja helkur. Ohutut liiklemist kõigile!

Pillifond sai 917 euro ulatuses annetusi!

Juulikuus toimunud agentuuri Corelli Music heategevusliku kontserdisarja „Eesti mõisad 2015“ raames koguti Rogosi mõisakooli pillifondi 917 euro ulatuses annetusi. Pillifondi abiga on kavas soetada kitarre ja Orffi instrumente, sest nende õppimine on kõikidele huvilistele jõukohane. Uusi pille on plaanis kasutada juba selle aasta jõulukontserdi etteastetes.

Koolipere tänab kõiki Corelli Music muusikuid ja kontsertide külastajaid!

NK ja KT preemiareis Tartumaale

Reedel, 9. oktoobril sõitsid kõik Haanja kooli noorkotkad ja kodutütred preemiareisile Tartumaale. Välja sõitsime Haanja kooli eest, pärast kolmandat koolitundi. Peale tunniajast sõitu suure reisibussiga jõudsimme Tartu Lennundusmuuseumi, kus veetsime lõbusad poolteist tundi. Kõigepealt kohtusime giidiga, kes tegi meile muuseumiekskursiooni ja tutvustas kõiki seal olevaid lennukeid. Neid oli seal alates ülikergetest helikopteritest kuni hävituslennukiteni, mis võisid lennata üle helikiiruse. Hiljem saime mõnda lennukit näha ka seestpoolt. Kõik lennukid olid väga ägeda väljanägemisega ja nii mõnegi lennuki omadused panid ahhetama. Peale muuseumikülastust sõitsime Tartust välja Lättemaa seiklusparki.

Seal tehti meile kõigepealt väike pargituvustus ning selgitati reegleid ja peale seda asuti kohe rada vallutama. Kõik, kes tahtsid, said oma jõu proovile panna pikal rajal, kuid kes seda ei soovinud, sai oma aega veeta lühikesel ning natuke lihtsamal rajal. Kuigi ilm oli küllaltki jahe, ei rikkunud see ronimist ning nii mõnigi ülesanne pani käed ja jalad värisema. Kõige lõpuks läksime tagasi Tartu Lõunakeskusesse, kus kõik lapsed said oma taskuraha kulutada ja ringi uudistada ning peale tunniajalist poodlemist asuti tagasi koduteele.

Miina Aleksandra Pihho 8. kl